

Littérature hébraïque et générale

Pour nouveaux immigrants
en écoles religieuses

Instructions au candidat

- א. Durée de l'examen : une heure et demie.
- ב. Structure du questionnaire et barème de notation :
Ce questionnaire comporte deux parties.
Première partie — Prose (conte des Sages [מעשה חכמים], nouvelle), drame et monodrame.
(2 × 30) — 60 points
Deuxième partie — Poésie (poésie médiévale, poésie hébraïque du 20e siècle)
(2 × 20) — 40 points
Total — 100 points
- ג. Matériel auxiliaire autorisé :
(1) Liste imprimée des oeuvres étudiées en classe.
(2) Dictionnaire hébreu-langue étrangère / langue étrangère-hébreu.
- ד. Instructions supplémentaires :
(1) Il est obligatoire de joindre au cahier d'examen la liste imprimée des oeuvres étudiées en classe.
(2) Vos différentes réponses ne doivent pas se référer à la même œuvre.

Écrivez dans votre cahier d'examen uniquement. Indiquez "טיוטה" en haut de chaque page de brouillon.
Écrire des notes de brouillon sur d'autres feuilles que celles du cahier d'examen, risque d'entraîner votre disqualification.

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים
לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:
בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון — סיפורת (מעשה חכמים, סיפור קצר), דרמה ומונודרמה.
(30×2) — 60 נקודות
פרק שני — שירה (שירת ימי הביניים, השירה העברית במאה ה-20)
(20×2) — 40 נקודות
סה"כ — 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש:
(1) רשימה מודפסת של היצירות שנלמדו בכיתה.
(2) מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.
- ד. הוראות מיוחדות:
(1) חובה לצרף למחברת הבחינה את הרשימה המודפסת של היצירות שנלמדו בכיתה.
(2) אין לכתוב על אותה יצירה בתשובות שונות.
- כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

Bonne chance!

בהצלחה!

Questions

Première partie – Prose (conte des Sages [מעשה חכמים], nouvelle), drame, monodrame

Répondez à deux des questions 1-11 (30 points par question ; 60 points au total).

Conte des Sages [מעשה חכמים]

1. Lisez le conte des Sages ci-dessous sur Hillel l'Ancien, puis répondez à la question qui suit.

אָמרוּ עָלָיו עַל הַלֵּל הַזֶּקֶן, שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם הָיָה עוֹשֶׂה וּמַשְׁתַּכֵּר בְּטוֹרָפְעִיק.
חָצִיו הָיָה נוֹתֵן לְשׁוֹמֵר בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְחָצִיו לְפִרְנָסָתוֹ וּלְפִרְנָסַת אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ.
פַּעַם אַחַת לֹא מָצָא לְהַשְׁתַּכֵּר וְלֹא הִנִּיחוּ שׁוֹמֵר בֵּית הַמִּדְרָשׁ לְהַכְנִס;
עָלָה וְנִתְּלָה וַיֵּשֶׁב עַל פִּי אֶרְבָּה, כְּדִי שִׁישְׁמַע דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים מִפִּי שְׁמַעְיָה וְאַבְטָלְיוֹן.
אָמְרוּ: אוֹתוֹ הַיּוֹם עָרַב שַׁבָּת הָיָה, וַתִּקְוִיפַת טִבַּת הָיְתָה, וַיֵּרֶד עָלָיו שָׁלֵג מִן הַשָּׁמַיִם.
כְּשֶׁעָלָה עֲמוּד הַשָּׁחַר אָמַר לוֹ שְׁמַעְיָה לְאַבְטָלְיוֹן:
אַבְטָלְיוֹן אָחִי, בְּכָל יוֹם הַבַּיִת מֵאִיר וְהַיּוֹם אָפֵל, שָׁמָּה יוֹם מַעֲנָן הוּא?
הִצִּיצוּ עֵינֵיהֶן וַרְאוּ דְמוּת אָדָם בְּאַרְבָּה.
עָלוּ וּמָצְאוּ עָלָיו רוֹם שְׁלֵשׁ אַמּוֹת שָׁלֵג.
פָּרְקוּהוּ וְהִרְחִיצוּהוּ וְסָכוּהוּ וְהוֹשִׁיבוּהוּ כְּנֶגֶד הַמִּדְוָרָה.
אָמְרוּ: רְאוּ זֶה לְחַלֵּל עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת.

Exposez trois oppositions présentes dans ce conte, puis expliquez comment elles contribuent à la construction de son sens.

Attention : ne traitez pas de la même œuvre dans différentes réponses.

Nouvelle

2. אנטון צ'כוב / כינורו של רוטשילד

Décrivez la relation qu'entretient Iakov avec Marfa, ainsi que la relation qu'il entretient avec Rothschild, puis expliquez ce que ces relations peuvent nous enseigner sur le personnage de Iakov.

3. אנטון צ'כוב / יגון

Cette nouvelle comporte une analogie directe entre Iona et sa jument ainsi qu'une analogie inversée entre la jument et d'autres personnages rencontrés par Iona.

Décrivez ces analogies, puis expliquez comment elles contribuent à caractériser le personnage de Iona et à forger le sens de la nouvelle.

4. אנטון צ'כוב / יגון ou אנטון צ'כוב / כינורו של רוטשילד ou une autre nouvelle

L'introduction des nouvelles comporte généralement des allusions à la suite de l'intrigue.

Décrivez l'introduction de la nouvelle que vous avez étudiée, indiquez deux des allusions contenues dans cette introduction, puis expliquez ce que ces allusions révèlent au lecteur sur la suite de l'intrigue.

Théâtre

5. לאה גולדברג / בעלת הארמון

Décrivez l'attitude de chacun de ces personnages : Léna, Dora et Sand envers Zabrodsky, puis expliquez ce qui pousse chacun des ces personnages à avoir l'attitude que vous avez décrite envers Zabrodsky.

6. בן-ציון תומר / ילדי הצל

Voici un extrait du dialogue entre Nourith et Yoram. Lisez cet extrait, puis répondez à la question qui suit.

נורית (בנוגע למוכר הבלונים): אלה נעלבים כל כך מהר.

יורם: לכל אחד מהם 20 קילו T.N.T [חומר נפץ] בלב.

Expliquez les propos de Yoram. Fondez votre réponse sur le comportement de trois des personnages de la pièce, et sur ce qui leur est arrivé dans le passé.

7. סופוקלס / אנטיגונה

Répondez aux deux articles א and ב suivants.

- א. L'extrémisme et l'incapacité à transiger sont des caractéristiques du comportement des héros tragiques.

De quelle manière ces caractéristiques s'expriment-elles dans le comportement d'Antigone et dans le comportement de Créon ? Expliquez et illustrez vos propos. (20 points)

- ב. Choisissez une caractéristique supplémentaire du héros tragique, puis expliquez de quelle manière cette caractéristique s'exprime dans le comportement d'Antigone ou dans le comportement de Créon. (10 points)

8. הנריק איבסן / בית בובות

Décrivez le dénouement de la pièce "בית בובות", puis expliquez si ce dénouement résout les problèmes soulevés dans cette pièce ou ne les résout pas. Illustrez vos propos.

9. הנריק איבסן / אויב העם

Répondez aux deux articles א and ב suivants.

- א. Décrivez le dénouement de la pièce "אויב העם", puis dites s'il est optimiste, pessimiste ou s'il est à la fois optimiste et pessimiste. Expliquez et illustrez vos propos. (20 points)

- ב. Le dénouement de cette pièce est-il selon vous surprenant ou prévisible ? Justifiez vos propos. (10 points)

10. פרידריך דירנמט / ביקור הגברת הזקנה

Dans l'intrigue de la pièce "ביקור הגברת הזקנה", l'ordre social et l'ordre familial sont transgressés.

Décrivez puis expliquez de quelle manière la transgression de l'ordre social et celle de l'ordre familial sont exprimées dans l'intrigue de cette pièce. Fondez votre réponse sur quatre exemples tirés de la pièce.

Monodrame

11. איציק ויינגרטן / לרקוד עם אבא

Répondez aux deux articles א et ב suivants.

- א. Voici un extrait du monodrame "לרקוד עם אבא". Lisez cet extrait, puis répondez à la question qui suit.

פתאום אבא צעק: "מספיק, שמעת מה שאמרתי?! הגיע הזמן שתהיה קצת עם עצמך. אתה לא יכול לקרוא, אתה לא יכול לכתוב. אז תשיר. תצייר. תמצא כבר מה לעשות. מספיק לבוא איתי כל הזמן לכל מקום. מה יהיה כשאני לא אהיה? מה תעשה אז?"

Que nous enseigne cet extrait sur les difficultés du père et sur les difficultés du fils ?

Donnez un exemple supplémentaire tiré du monodrame qui nous éclaire sur les difficultés de chacun d'eux (deux exemples en tout). (20 points)

- ב. Le fils parvient-il à surmonter ses difficultés ? Expliquez et illustrez vos propos d'après le dénouement du monodrame. (10 points)

Deuxième partie – Poésie (poésie médiévale, poésie hébraïque du 20e siècle) (40 points)

Répondez à deux questions parmi les questions 12-17 (20 points par question).

Poésie médiévale [שירת ימי הביניים]

12. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

אהבת הדסה / רבי שלום שבזי

אהבת הדסה על לבבי נקשרה / ואני בתוך גולה פעמי צוללים.
לוי יש רשות לי אעלה אתחברה / תוך שערי ציון אשר הם נהלים.
שחרית וערבית בת נדיבים אצברה / לפי ורעיוני בחשק נבהלים.
בנעים זמירות מנדוד אתעוררה / ואני ורעייתי ברנה צוהלים.
בינו עדת קדש בשירה חברה / חתן והפלה בחפה נכללים.
זה יום שמחות לאימה יקרה / כי היא ודודה חן וחסד גומלים.
יחדו אלי שלחן וכוס דודי קרא / זמן שרידינו וכל הנסגלים.
מכוס ישועות אשמחה ואזמרה / אוציא לכל סודי ואשיב שואלים.
שם טוב למשכילים בדעת ישרה / כי הם עלי יצרם בודאי משלים.
תאות לבכם לעשות טוב גברה / יעלו לגן עדן וחיים נוחלים.
אהבת יחידתי לטוב א-ל נהרה / ברוך שהוא נותן שכר כל פועלים.
שלום כנהר לעדתי ינהרה / זקן וגם בחור וכל העוללים.

Quelle est l'idée centrale du poème "אהבת הדסה"? Expliquez de quelle manière une figure de style de ce poème permet d'exprimer son idée centrale.

13. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

ישנה בחיק ילדות / יהודה הלוי

ישנה בחיק ילדות, למתי תשכבי! / דעי כי נעורים כנערת נגערו!
הלעד ימי השחרות? קומי צאי, / ראי מלאכי שיבה במוסר שחרו,
והתנערי מן הזמן, כצפרים / אשר מרסיסי לילה יתנערו.
דאי כדור למצא דרור ממעלה / ומתולדות ימים כימים יסערו.
היי אחרי מלכך מרדפת, בסוד / נשמות אשר אל טוב ה' נהרו!

Interprétez la quatrième strophe du poème, puis expliquez comment elle contribue à comprendre la conception du monde qu'a le narrateur.

Répondez en indiquant également un procédé stylistique qui apparaît dans cette strophe, puis expliquez-le.

[השירה העברית במאה ה' 20] La poésie hébraïque du 20e siècle

Erets Israël et Jérusalem [ארץ-ישראל וירושלים]

14. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

אָרן / לאה גולדברג

כָּאן לֹא אֲשַׁמֵּעַ אֶת קוֹל הַקּוֹקֵיָה.
כָּאן לֹא יִחַבֵּשׁ הָעֵץ מִצְנִפֶּת שְׁלֵג,
אֲבָל בְּצֵל הָאֲרָנִים הָאֵלֶּה
כָּל יְלָדוֹתַי שְׁקָמָה לְתַחֲיָה.

צִלְצוֹל הַמְּחַטִּים: הִיָּה הִיָּה ---
אֶקְרָא מוֹלָדָת לְמֶרְחֵב־הַשְּׁלֵג,
לְקֶרֶח יִרְקָרֵק כּוֹבֵל־הַפֶּלֶג,
לְלִשׁוֹן הַשִּׁיר בְּאֶרֶץ נִכְרֵיָה.

אוֹלֵי רֶק צִפְרֵי־מָסַע יוֹדְעוֹת -
כְּשֶׁהֵן תְּלוּיוֹת בֵּין אֶרֶץ וְשָׁמַיִם -
אֵת זֶה הַכָּאֵב שֶׁל שְׁתֵּי הַמוֹלָדוֹת.

אֲתֶכֶם אֲנִי נִשְׁתַּלְתִּי פַעַמִּים,
אֲתֶכֶם אֲנִי צִמְחָתִי, אֲרָנִים,
וְשִׁרְשִׁי בְּשָׁנֵי נוֹפִים שׁוֹנִים.

Que symbolisent les oiseaux de passage dans le poème ? Expliquez et illustrez la contribution de ce symbole à l'expression de l'expérience vécue par la narratrice du poème.

Poèmes dans l'ombre de la Shoah [שירים בצל השואה]

15. Lisez le poème, puis répondez à la question qui suit.

היער השחור או לאן נעלמו הילדים / אסתר אטינגר

היער השחור הוא ירק
עציו זקופים, ישרים כסרגלים
חפים מרבב.
לעתים אפשר לשמע אותם מרנגים.

היער השחור הוא ירק מבחוץ
ושחור מבפנים.
מרבב קסמים,
פרות אדמים, פטריות,
אגדות, גמדים, מכשפות, פיות.
ילד וילדה תועים בתוכו.

היער השחור מסתיר
יותר ממה שהוא מגלה,
הו זה טיבו של יער,
מכסה לרעים ולטובים
והיא תהלתו –
ילד וילדה תועים בתוכו.

בחלפי על פגיו, בין עציו הזקופים, הרמים
המרעישים בנימוס, אני שואלת לאן נעלמו
הילדים

והאם הפכו עורם חיתו יער?
ומי הוא זה שהסתתר בין הענפים
חופר מחלה בינות שרשים ושרכים
אוהז לב מפפר, מקשיב
אל היורים.

Décrivez la Forêt-Noire, puis expliquez son rôle dans la construction du sens du poème.

Le couple [זוגיות]

16. Lisez le poème, puis répondez à la question qui suit.

כְּאֶשֶׁר הָיְיֹתָ פֹּה / זלדה

כְּאֶשֶׁר הָיְיֹתָ פֹּה
וּמִבְּטֶד הַחוּם מִגֵּן עָלִי
וּמִחֲשָׁבוֹתֵינוּ נוֹגְעוֹת
פָּתַע
כָּנָף אֶל כָּנָף.

כְּאֶשֶׁר הָיְיֹתָ עִמָּדִי
בְּתוֹךְ הַדְּבָרִים הַחוֹלְפִים
הָיוּ הַקִּירוֹת בְּגִיבֵי־בֵּית קְשִׁישִׁים
שֶׁסָּפְרוּ מַעֲשִׂיּוֹת עֲתִיקוֹת
בְּעֶרֶב
כְּאֶשֶׁר שָׁתִינוּ תֵּה.

עֲכָשׁוּ הַקִּירוֹת אֵינָם מְחֹסָה
הֵם הִסְתַּגְּרוּ בְּשִׁתְּקָתָם
וְלֹא יִשְׁגִּיחוּ בְּנִפְלִי
עֲכָשׁוּ הַקִּירוֹת סִיד וּמָלֵט
יְסוֹד זָר
חֹמֶר לֹא עוֹנֶה כְּמוֹתָ.

Décrivez l'opposition centrale apparaissant dans le poème, puis expliquez le rôle de cette opposition dans la construction du sens du poème.

L'homme et son identité [אדם וזהותו]

17. Lisez le poème, puis répondez à la question qui suit.

פגומים / ארז ביטון

על סף חצי בית בארץ ישראל
עמד אבי
מצביע לצדדים ואומר:
בהריסות האלה
נבנה פעם מטבח
לבשל בו זנב לויתן
ושור הבר,
ובהריסות האלה
נקים פנת תפלה
למצא מקום
למקדש מעט.
אבי נשאר בסף
ואני כל ימי
מציב פגומים
אל לב השמים.

Décrivez la figure du père d'après le poème, puis expliquez de quelle manière l'un des procédés stylistiques permet de dépeindre cette figure.

Bonne chance

Tous droits réservés à l'État d'Israël.

Toute copie ou publication est interdite sans l'autorisation du ministère de l'Éducation.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך